

УДК 81'42'37: 811.111

Біленко Т. Г.¹, Брабець О. С.²

¹ канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. Е-111 НУ «Запорізька політехніка»

СЕМАНТИКА НОВОТВОРІВ У МАС-МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

Одним із носіїв фіксації розвитку сучасної української мови є засоби масової інформації (радіо, телебачення, преса, Інтернет), або мас-медійний дискурс, які найоперативніше оновлюють суспільно-політичну, економічну, культурну та наукову лексику. Мова мас-медіа – це невичерпне джерело для дослідження найновіших тенденцій у розвитку сучасної літературної мови, саме в ній відбивається багатофункціональність мови, ступінь її інтелектуалізації. Збагачення словникового запасу загальнонародної мови, поповнення її новими словами ставало об'єктом багатьох дослідників, таких як: О. Андрейченко, С. Єрмоленко, М. Жовтобрюх, І. Завальнюк, Б. Коваленко, О. Мітчук, О. Сербенська, О. Стишов, О. Чередниченко, Г. Шаповалова та ін. Мета роботи – здійснити семантичний аналіз неологізмів у мові українських засобів масової інформації.

З появою нових реалій з'являються й нові номени на їхнє позначення, що одразу й фіксують сучасні ЗМІ. Журналісти, дбаючи про підвищення рейтингу своїх видань, прагнуть до нестандартності, наслідують «мовну моду», уживають запозичені слова: андроїди планшети (електронні пристрої). Оказіональні лексеми як результат внутрішньомовних процесів мають у потоці нової лексики більш питому вагу, ніж нові запозичення. Особливо показовими є різні способи словотворення: складання слів, основ, аббревіація, афіксація: блогomanія (пристрасть до блогів). Часом використовують неологізми, пов'язані зі словом держава або Україна (державоздобувачі). Активно проникає в засоби масової інформації соціально маркована лексика: сленгізми, жаргонізми, вульгаризми («дуренства» державних інституцій).

Отже, у мові медіа-дискурсу народжуються, формуються, набувають подальшого розвитку чимало важливих лексичних процесів: перифрази, які здебільшого є носіями негативної, іронічно-саркастичної оцінки на позначення впливових об'єднань, партій, блоків, політичних діячів; вживання

уснорозмовних лексичних одиниць, які не тільки номінують різні аспекти суспільного життя, але й слугують яскравим засобом їхньої оцінки вже через свій неузувальний, мовний статус, який багато в чому й зумовлює їхню внутрішню експресивність. Однією з важливих ознак медіа-дискурсу є кількісне зростання в її словнику лексем, утворених морфологічним способом, а також поява спеціалізованої лексики, основними чинниками проникнення якої є демократизація суспільства, зняття цензури, протест проти одноманітності та відкритість ЗМІ.